

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inzerati do 80 petiti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petiti vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej — »Slovenski Narod« večinoma mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Stronmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, očetovo uradništvo: Stronmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Nova razkritja o francoski zaroti:

Tajni direktorij zarotnikov pod ključem

V zaroto so zapleteni tudi ugledni desničarski voditelji, med njimi Tardieu in Laval, financirali pa so zarotnike domači in tuji finančni magnati

PARIZ, 22. novembra. r. Najnovejša razkritja o desničarski zaroti so izšla v francoski javnosti razumljivo razburjenje. Že ministrski predsednik Chautemps je v petek zvečer v poslanski zbornici izjavil, da je odkrita zarota zelo obsežna in da gre za zelo resno zadevo, ki jo je treba do kraja razčistiti. Policija je doslej

ARETIRALA DEVET ČLANOV TAJNEGA DIREKTORIJA

ki je imel vrhovno vodstvo zarote. Zarotniška organizacija je bila razpredena po vsej državi ter je imela za cilj, da izvede državni udar in se polasti oblasti v državi. Ugotovljeno je, da so štirje izmed aretirancev glavni voditelji. Vsi znaki pa kažejo, da je ostalih pet v tesni zvezi z neuspešnim desničarskim uporom dne 6. februarja 1936 ter da je vodstvo sedaj odkrite zarote v tesni zvezi z razpuščeno desničarsko organizacijo

»Ognjenih križarjev«. Sedaj ni več dvoma, da so

V AFERO ZAPLETENI UGLEDNI DESNIČARSKI VODITELJI TARDIEU, LAVAL IN POLKOVNIK DE LA ROCQUE

ter več uglednih finančnih magnatov. Odkritje celih vojnih arsenalov v podzemskih prostorih nekaterih tujih avtomobilskih podjetij v Parizu in drugih francoskih mestih dokazuje, da so zarotniki razpolagali z dovoljno količino orožja, da bi mogli z njim oborožiti celo vojsko. Na to je namigaval tudi ministrski predsednik Chautemps, ko je v poslanski zbornici izjavil, da so neki tuji zlorabili francosko gostoljubnost, ter poskušali ogroziti francosko varnost. Vse orožje, ki so ga zaplenili v številnih tajnih skladiščih, izvira iz Italije in Nemčije. Ogromne zaloge orožja, mo-

derno zgrajena skrivališča in vse drugo, kar je v zvezi s to zaroto, dokazuje ob enem, da so

ZAROTNIKI RAZPOLAGALI Z OGROMNIMI MILIJONI.

Po dosedanjih ugotovitvah policijskih, sodnih in državnih oblasti je ugotovljeno, da so zaroto financirali domači in tuji finančni magnati s težkimi milijoni. Dokazano je, da so pri tem sodelovali Rotschild, Ford in še nekateri drugi francoski finančniki. Kar pa francosko javnost najbolj razburja, je dejstvo, da so v afero zapleteni tudi ugledni desničarski voditelji kakor bivši ministrski predsednik in vojni minister Tardieu bivši zunanji minister Laval in še nekateri drugi. Da bi se voditeljem zarote preprečil beg v inozemstvo, so vse ceste in vsa letališča strogo zastražena, obmejne straže pa so podvojene in stav-

ljene v alarmno stanje. Sedaj se je izvedelo, da sta v petek poskušala dva zarotnika vlomiti v vojno ministrstvo, a sta nato pobegnila z avtomobilom. Zaradi tega so sedaj še bolj postrili straže v vladnih poslopih in uvedli najstrožjo kontrolo. Glede neznanca, ki sta poskušala vlomiti v vojno ministrstvo, je sedaj ugotovljeno, da sta agenta neke tuje države, ki bi morala dati znak za udar. Številne tajne radijske postaje, ki so jih postavili zarotniki zlasti vzdolž nemške meje, so imele nalogo dajati napadna poročila o položaju v Franciji in v primeru državnega udara informirati inozemstvo tako, kakor bi to kazalo zarotnikom.

Preiskava se mrzlično nadaljuje in bo na koncu izdano obširno uradno poročilo. Hišne preiskave se še vedno nadaljujejo in po vsej Franciji zapirajo osumljence.

Lord Halifax o svojih razgovorih

Z uspehom je zadovoljen, ker so sedaj odprta vrata za nadaljnja pogajanja

Berlin, 22. nov. Lord Halifax je odpoval sredi ob 21.22 iz Berlina. V Nemčiji je bival pet dni. Včeraj popoldne je bil lord Halifax skupno z Gobbelsom na čaju v angleškem veleposlaništvu.

Včeraj dopoldne je lord Halifax sprejel berlinske diplomate londonskih listov. Po Reuterjevih vesteh je lord izjavil, da so bili njegovi razgovori s Hitlerjem čisto svobodni, odkriti in predvsem informativni. Mislim, da so sedaj vrata še bolj odprta za razčiščenje ozračja med Veliko Britanijo in Nemčijo. Halifax je pohvalil tisk

za njegovo korektno poročanje in omenil, da ne more nič bolj škodovati kot pa razne kombinacije. Halifax je nazadnje rekel, da ne more ničesar reči o vsebini razgovorov, predno ne bo o vsem poročal predsedniku vlade. Poudaril je samo še, da je bil pri Hitlerju zelo prisrčno in prijateljsko sprejet.

London, 22. nov. Jutri bo seja kronskega sveta in bo lord Halifax kot njegov predstavnik poročal o izidu svojega poslanstva. Na seji vlade bo Halifax v sredo poročal o vtisih iz Berlina.

GPU preiskuje spise Litvinova

Organi GPU so napravili hišno preiskavo v zunanjem ministrstvu

Varšava, 22. novembra. AA. Tukajšnji listi objavljajo zelo zanimive vesti o arcačijah v vrstah sovjetskih diplomacij. Listi naglašajo, da je zaradi tega nastal hud spor med Maksimom Litvinovim in komisarjem za notranje zadeve Jezevom. Zaradi tega spora je položaj Litvinova zelo omajen. Splošno zatrjujejo, da bo moral v kratkem podati ostavko. Takoj po njegovem padcu bo odpoklican tudi ruski poslanec v Parizu Potemkin.

London, 22. nov. AA. DNB: »Daily Express« poroča iz Varšave, da je borba med

Litvinovom in Jezevom, prešla v drugo dobo razvoja. Prva doba se je končala s aretacijo številnih sovjetskih diplomatov, ki so služili v tujini. Druga doba bo se je začel včeraj, ko je Jezev postal oddelek GPU v zunanje ministrstvo, to je glavni stan Litvinova in tam izvedel hišno preiskavo. Policijski uradniki so preiskovali urad Litvinova od 6. zjutraj do 20. zvečer in odnesli s seboj iz zunanje ministrstva ogromno spisov. Med preiskavo je Litvinov zastoj protestiral pri Stalinu.

Japonci hočejo likvidirati mednarodne koncesije okrog Šanghaja

Ultimativne zahteve vrhovnega poveljnika japonskih čet zastopnikom Amerike, Anglije in Francije

SANGHAJ, 22. novembra. z. Veliko razburjenje v mednarodnih krogih so izzvale zahteve Japoncev, ki jih je vrhovni poveljnik japonskih čet general Maciu sporočil predstavnikom mednarodne in francoske koncesije. Vse kaže, da hočejo Japonci te koncesije enostavno likvidirati in se polastiti tudi tega ozemlja, kar bi jim zagotovilo neomejeno oblast nad vso pokrajino. Japonci zahtevajo, da se jim prizna vse pravice suverenosti nad ozemljem mednarodnih koncesij. Svoje stališče utemeljujejo Japonci s tem, češ da na drug način ne morejo zatreti protijaponske propagande, ki se širi in mednarodnih koncesij, kamor se je zateklo mnogo kitajskih nacionalistov. V mednarodni koncesiji se morajo

razpustiti vse protijaponske organizacije in ukiniti vse ustanove, ki kakorkoli spominjajo na kitajsko oblast. Vrhun tega se mora japonskim četam zagotoviti svoboden prehod preko mednarodne in francoske koncesije. Vse te zahteve je včeraj japonski vojaški ataše generalni major Harada ponovil ameriškim, angleškim in francoskim predstavnikom v mednarodni koncesiji in zagrozil, da bodo Japonci izdali vse ukrepe, ki se jim zde potrebni, da izsilijo izpolnitev teh svojih zahtev. Izgleda, da bo iz tega nastal nov mednarodni konflikt, ki utegne roditi nove zapletitve. Vsekakor je sprčo objektivnosti Japoncev položaj zelo napet.

Bruseljska konferenca

Bruselj, 22. nov. AA. DNB: Tihomorska konferenca se bo sestala danes popoldne in sprejela zopet eno izjavo, nakar bodo seje zopet odložene. V pogajanjih med zastopniki USA in Kitajske je bila sestavljena resolucija, ki bo predložena ostalim zastopstvom. V resoluciji so tudi še priporočila za skupen nastop vseh članov konference v sporu med Kitajsko in Japonci. Toda delo najbrž še ne bo zaključeno danes, ker so si nekateri delegacije izgovorile pravico, da poprej poročajo svojim vladam. Sicer pa bodo vsa vprašanja predložili odboru 23. ki se bo še ta teden sestav v Ženevi.

Nesoglasja v kitajski vladi?

Tokio, 20. nov. o. Japonski listi poročajo, da so nastali v kitajski vladi hudi spori. Nekateri ministri so se izrazili za premirje z Japonci. Zahtevali so predvsem, naj se z Japonci prične pogajanja, da bi vsaj spoznali, kakšni so japonski pogoji. Če bodo sprejemljivi, naj se takoj sprejmejo, ker bi drugače Japonci v primeru končne zmage vsekakor diktirali mnogo težje mirovne pogoje. Maršal Čangkajšek je odločno nastopil proti slehernim pogajanjem in se izrazil za nadaljevanje vojne, ker je prepričan, da Japonci ne bo mogla dolgo vzdržati na vročih kitajskih tleh.

Železniškim delavcem so zvišali mezde

Povprečno zvišanje znaša komaj 5% dosedanjih mezd

Ljubljana, 22. novembra. Glede na rastočo draginjo je ministrski svet odobril povečanje delavskih mezd v delokrogu železniške uprave za veljavnostjo od 1. novembra t. l. Povečanje se je izvršilo v treh skupinah in v sledečem obsegu:

1. Izračunani obrtniki okoli 11% od osnovne dnevnice, kar stori v denarju za posameznika 2.6 do 3.8 din za 8 urni delovnik ali v mesecu s 25 delovnimi dnevi 65.— do 145.— din. V ljubljanskem železniškem ravnanstvu vključno delavnic v Mariboru, je s tem prizadetih okoli 2500 obrtnikov. Skupni denarni efekt znaša mesečno okoli 250.000 din.

2. Polkvadriranim delavcem od 6.5 do 8.4% od osnovne dnevnice, kar stori v denarju za posameznika 1.4 do 3.— din za 8 urni delovnik ali v enem mesecu s 25 del. dnevi 35.— do 75.— din. V ljubljanskem okolišču, kakor pod 1.) je prizadetih okoli 300 (tri st.) polkvadriranih delavcev. Mesečni efekt znaša za vse okoli 18.000 din.

3. Navadnim fizičnim delavcem od 1% do 4.7% od osnovne dnevnice, kar stori za posameznika 0.20 do 1.50 din za 8 urni delovnik, ali v enem mesecu s 25 del. dnevi 5.— do 37.50 din. V ljubljanskem okolišču, kakor zgoraj, je prizadetih okoli 3450 fizičnih delavcev (predvsem progovzdrževalni delavci z nizko osnovno dnevnic). Mesečni denarni efekt znaša v celoti okoli 50.000 din.

Iz prednjih podatkov, ki so točno sestavljeni po starih in novih lestvicah, je razvidno, da je povišanje mezd neznatno. Povprečno znaša komaj 5% od dosedaj veljavnih mezdnih postavk, pri čemer je velika množica navadnih fizičnih delavcev zelo malo pridobila.

Po sklepu širše seje delavskih delegatov iz otmočja občnega odbora Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani, ki se je vršila 21. t. m., se obvešča o tem vsa javnost, posebno pa še hišni posostniki, trgovci, mesarji, peki in drugi pridobitniki, ki so začeli po nekočnjih časopisnih vesteh o povišanju mezd dvigati cene svojim prodajnim predmetom. Istočasno se izraža bojazen, da se bo šlo to minimalno povečanje osnovnih mezd izvršilo v nekaterih primerih na račun obstoječih skromnih povečanih dnevnice in da prizadeti delavci v praksi ne bodo deležni niti itak malih povišanj.

Predsedstvo
Občnega odbora UJNZB Ljubljana.

Smrtna nesreča v Dravljah

Snoči je tramvaj do smrti povozil vrtnarico in hišno posestnico iz Ljubljane Minko Janežičevo

Ljubljana, 22. novembra.

Snoči okrog 20.30 se je pripetila v Dravljah težka prometna nesreča. Tramvajski voznik Jančar je vozil s tramvajskim vozom št. 21. iz St. Vida proti mestu in blizu Kavčičeve gostilne nad rimsko je zagledal pred seboj tri ljudi, ki so šli, držec se pod pazduho, po tramvajski poti. Jančar je na vso moč zvonil, za kar se pa peči menda niso zmenili. Ko se jim je tramvaj približal že na 20 korakov, ga je Jančar na vso moč zavril, istočasno pa še dvakrat ali trikrat pozvonil. Peči se pa za to še vedno niso zmenili in tako je bila katastrofa neizogibna. Predno je mogel Jančar tramvaj ustaviti, je nič hudega sluteč pešce postrl. Tramvaj se je ustavil šele kakih 20 korakov dalje, nakar je voznik, ki pravi, da nesreče ni mogel preprečiti, izstopil. Ob cesti je ležal v blatu neki možki na drugi strani pa v snegu neka ženska.

Prestrašeni voznik je priskočil obema na pomoč, nakar so izstopili tudi potniki, ki so priklicali lastnika osebnega avtomobila Leopolda Medveščka, ki je stal s svojim avtom pred Kavčičevo gostilno. Ta se je takoj odzval in posadil težko poškodovanega možkega ter lažje poškodovano žensko v svoj avto ter ju hitro prepeljal v bolnico. Voznik je pa hotel odpeljati do postajališča pred Kavčičevo gostilno. Tako je pa se mu je zadelo, da nekaj ni v redu. Tik pred postajališčem je tramvaj ponovno ustavil in izstopil, da bi pogledal, kaj je pred njim. Vse prestrašen je opazil da sedi na zaščiteni napravi ženska, ki ji je posvetil v obraz in tudi že opazil nad čelom in zadaj na glavi krvavečo rano. Hitro je poklical sprevednika, s katerim sta ugotovila, da je ženska — mrtva. Ko so izstopili še potniki, so truplo prenesli pred Kavčičevo gostilno, kjer se je navzile pozni uri zbrala velika množica ljudi.

Iz rimze so telefonirali policijski upravi, in prišla je policijska komisija. Zdravnik dr. Lužar je ugotovil, da ima ženska prebito zadaj na glavi lobanjo in da je smrt nastopila takoj. Na odredbo komisije

so truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Policija je takoj uvedla poizvedbe in ugotovila da je ponesrečenka 42 letna vrtnarica in hišna posestnica Minka Janežič, stanujoča v Cernetovi ulici 40.

Zaslišani voznik Jančar je izpovedal, da je zaradi megle, ki je ležala snoči, vozil skrajno previdno. Tik pred nesrečo je čisto blizu pred seboj zagledal tri pešce, ki se mu niso hoteli ali mogli umakniti, čeprav je na vso moč zvonil. Nesreča se je zgodila tako nepričakovano, da se je skoraj ni zavedel.

Ponesrečenca, ki so ju pobrali že preje, sta bila uradnik Zveze industrijev 44 letni Franc Primožič, stanujoč v Dravljah in pa 41 letna uradnica »Slovenčeve« uprave Elizabeta Zirkelbach, stanujoča v Mali Colnarski ulici 9. Tramvaj je odbil Primožiča na desno stran ceste in mu zlomil desno roko, Zirkelbachovo pa je odbil na levo in jo samo oprasil. Nesrečno Janežičevo pa je voz zadel v glavo, nakar se je ujeval v zaščitno napravo, seveda že mrtva. Policija nesrečo še raziskuje in bo danes zaslišanih še več prič.

Schuschniggova knjiga

o Avstriji

Dunaj, 22. novembra. AA. Korbiro poroča, da je zvezni kancelar Schuschnigg dovršil svoje novo knjižno delo »Trikrat Avstrija«. V knjigi razpravlja o treh glavnih fazah razvoja povojne Avstrije. K prvi fazi spadajo leta neposredno po svetovni vojni in razpadu Avstro-Ogrske. To so bila leta blodenja in dezorientacije. V drugo fazo spada čas, ko je pokojni kancelar Seipl poskušal praktično izvesti svoje nazore o avstrijski neodvisnosti in gospodarski obnovi države. Tretjo fazo pa predstavlja sedanjí režim, ki je utrdil novo državo, po načelih pokojnega Dollfusa.

Postani in ostani član
Vodniške družbe!

Politični obzornik

Laž in potvarjanje resnice

»Gorenjce«, znano Škerbec-Sabothyjevo glasilo, piše v svoji zadnji številki o slovenskih solah in o slovenski zastavi in pravi: »Pred vojno je bilo slovenstvo zelo ogroženo, predvsem na naših mejah... Naša najbolj boleča rana so bile naše šole. Borili smo se zanje in v boju nismo klonili. Vztrajali smo in zmagali. Avstrija je propadla tudi z našim sodelovanjem. Kako pa je danes? Ali so izpolnjeni naši upi? Ali se učijo danes v slovenskih solah slovenski otroci ljubiti slovenski narod? Ali se učijo slovenski otroci, da nosi naša zemlja »naš pečat«, naš znoj in našo kri? Ali se ne učijo morda, da je vse, kar je slovenskega, manj vredno, separatistično, proketo in od unitaristično mislečega učiteljstva izobčeno? Ali vsem tistim, ki jim je poverjena vzgoja in pouk naše slovenske mladine, naše nade, naše bodočnosti in naše ljubezni, utripajo srce ponosno in ljubeče, ko govorijo o naši slovenski besedi in njenih tvorcih, o lepota slovenske zemlje, o naših velikih možeh in o vsem, kar je bilo in kar je slovenskega?« Tako piše tisti, ki hoče pregnati pouk srbohrvaščine iz naših sol, češ da je sicer vsaka uspešna vzgoja naše slovenske mladine v osnovnih solah — nemogoča, a ne pove pri tem, da se srbohrvaščina poučuje po solah samo po dve uri na teden! In mož takih moralnih kvalifikacij si drzne sedaj še blati in obrekovati naše učiteljstvo, kakor da bi vzgojevalo slovensko dečo protinarodnem duhu, kakor da bi jo učilo zaničevati svoj rod in vse, kar je slovensko, ko ve vsa naša javnost, da vzgoja zlasti naše osnovnošolsko učiteljstvo našo dečo v strogo slovensko-narodnem in državnem duhu! Kdor kaj drugega trdi, vedoma laže in potvarja resnico! In zakaj potvarja resnico? Ker mu ni prav, da se naši otroci vzgajajo v naših osnovnih solah ne samo v slovensko-narodnem, marveč tudi v državnem duhu! To ga bode v oči. Ne upa pa si tega povedati, zato udarja po učiteljih in jim podtika, da uče dečo samo zaničevati svoj rod in vse, kar je slovensko! Nadejamo se, da si bodo oni, ki jim piše »Gorenjčev« članka podtika protinarodno delo, znali najti za nečuvno žalitev svoje stanovske časti primerne zadoščenj!

Ali se sme tako govoriti?

»Samouprava«, glavno glasilo JRZ in poslužbeni organ vlade, poroča v svoji številki z dne 17. t. m.: Poslanec na dr. Mačkovi listi Jakob Jelačić je imel v Kaštelu Starem pri Splitu shod, na katerem je izjavil med drugim: »Hrvatski narod ni nikdar preje preživljal težje dni, kakor so bili oni od leta 1918: na to danes pod Beogradom. Mi Hrvati ne priznavamo nobenega uedinjenja s Srbi, še manj pa priznavamo Jugoslavijo, ker mi nečemo Jugoslavije in ne priznavamo ničesar, kar je bilo storjeno od leta 1918. do danes. Vse, kar je bilo napravljeno, bomo porušili. Beograd nam je hotel vsiliti Jugoslavijo, da bi kasneje osnoval Veliko Srbijo. Ko pa se to Beogradu ni posrečilo, so se nam ponudili Davidović, Jovanović in Stanojević, da skupno rešimo hrvaško vprašanje. Toda mi vsem skupaj sporočimo, da nečemo nobenega skupnega reševanja hrvaškega vprašanja. To vprašanje bo rešil hrvaški narod sam, kakor bo vedel in znal. Jaz vam pravim, zora je tu, in neodvisna hrvaška država bo, z kratkim slovom svoje vstajenje! Ko dobite svobodno Hrvatsko, plačajte vsakomur po zaslugi za dela po l. 1918. Ponovljim vam, da Jugoslavije nečemo in da hrvaški narod ne želi, da bi živel v skupnosti s Srbijo...« »Samouprava« dostavlja temu poročilu tole svojo pripombo: »Dobro je, da zabeležimo tudi to, kar govori tajnik »Politične pisarne« dr. Mačka. Se bo še potrebovala

»Slovenski Gospodar« in Hrvati

»Slovenski gospodar«, ki je mariborsko glasilo Katoliške ekcije, je objavil v svoji številki z dne 10. t. m. tole zafkrljivo beležko: »Korajča velja! Hrvati, ko jih je bilo skupaj 3000 in so navalili na šest orožnikov. In nesreča je hotela, da so nazadnje ostali le štirje Hrvati in šest orožnikov. Zalostna zgodba, toda kaže, da sem le prav povedal, ko sem delal, da hodi pamet po drugi poti, kakor Hrvati!« — Pravi, da piše te zafkracije tisti, ki je bil študent diktature gospoda generala Petra Živkovića!

Konferenca Narodnih bank Balkanske zveze

Ankara, 22. nov. Zastopstva Narodnih bank Grčije, Rumunije in Jugoslavije so s svojimi guvernerji na čelu prišli v Ankaro. Na postaji je goste pozdravil guverner turške Narodne banke z višjim uradnikom tega zavoda. Včeraj so gostje napravili več izletov v okolico. Pravo delo se začne danes.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Carik, 22. novembra. Beograd 10, Pariz 14.00, London 21.615, Newyork 431.75, Bruselj 73.50, Milan 22.725, Amsterdam 230.00, Berlin 174.55, Dunaj 79.40 do 81.75, Praga 15.21, Varšava 81.80, Bukarešta 325.

